

แนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

Guidelines for Academic Operations of Prajim Pattana Educational Quality
Development Network Cluster Attached to Chiang Mai Primary Educational
Service Area Office 6

ปรีชยา สมณา¹, ธารณ์ ทองงอก², ยงยุทธ ยะบุญธง³
Prachaya Sommana¹, Tharn Thongngok², Yongyouth Yaboonthong³
Corresponding Author E-mail: Prachaya_sommana@cmu.ac.th

Received: 2024-04-09; Revised: 2024-05-30; Accepted: 2024-06-22

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 2) จัดทำแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 และ 3) ตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยกำหนดคุณสมบัติ ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 11 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 6 คน ครูวิชาการจำนวน 22 คน รวมทั้งสิ้น 41 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

1) สภาพการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายฯ ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) แนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายฯ ประกอบด้วย (1) ด้านการวางแผน (2) ด้านการดำเนินงาน (3) ด้านการนิเทศกำกับติดตาม (4) ด้านการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน และเงื่อนไขความสำเร็จของการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายฯ 3) การตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน

คำสำคัญ: การดำเนินงานวิชาการ, กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ, แนวทางการดำเนินงานวิชาการ

¹ นักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Faculty of Education, Chiang Mai University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² Assistant Professor, Advisor, Faculty of Education, Chiang Mai University

³ รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³ Associate Professor, Co-Advisor, Faculty of Education, Chiang Mai University

Abstract

The objectives of this 1) study where Study the academic operation status of the Prajim Pattana Quality Development Network 2) Develop guidelines for Academic Operations of Prajim Pattana Educational Quality Development Network Cluster, 3) Verify the accuracy and appropriateness of the guidelines for the academic operation of the Prajim Pattana Quality Development Network. The target group for this study was selected using a purposive sampling method, with specific criteria defined include: There were 2 educational administrators, 11 educational institution administrators, 6 educational supervisors, 22 academic teachers, a total of 41 people. The tools used were a 5-level scale questionnaire, a structured interview form. Verification form for accuracy and suitability Data analysis was frequency, percentage, mean, standard deviation. And Content Analysis. The results of the study found that:

1) the academic operations conditions of the network group in all 4 areas were at a moderate level 2) the academic operations guidelines of the network group consisted of (1) planning aspect (2) operation aspect. (3) Supervision and monitoring (4) Operation improvement and conditions for success in the operation of the guidelines. 3) Verification of accuracy. And suitability of the academic operations of the network group at the highest level Pass the specified criteria in every aspect.

Keywords: Academic Operations, Quality Development Network Cluster, Guidelines for Academic Operations

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560) ดังนั้น การศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยเด็กและเยาวชนควรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีสมรรถนะที่ต้องการ และเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทุกองค์กร โดยเฉพาะด้านการศึกษา ที่จะให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาที่มุ่งพัฒนาสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพ ดังที่แผนการศึกษาแห่งชาติได้มีจุดเน้นให้ความสำคัญว่า กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เน้นการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้ให้ความสำคัญกับการมีเครือข่ายความร่วมมือของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศ โดยมียุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่เป็นความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 (ปรเมธี วิมลศิริ. 2560) จากที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อให้การจัดการศึกษาในด้านวิชาการให้มีความเข้มแข็งจะนำไปสู่คุณภาพของสถานศึกษาและประสิทธิภาพ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาการมีส่วนร่วมใน การบริหารเครือข่าย จึงเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านวิชาการเกิดความยั่งยืน และต่อเนื่องในทางปฏิบัติ

การจัดตั้งเครือข่ายเป็นการจัดระบบให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นสมาชิกดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกันเพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้องต้องกัน การรวมตัวเป็นเครือข่ายจัดเป็นการผนึกกำลังกันจึงควรทำในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยสกัดเอาส่วนดีหรือจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาเรียนรู้และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานเป็นเครือข่ายมักมีผลดีมากกว่าจากการปล่อยให้ต่างคนต่างทำ แล้วนำผลลัพธ์ของแต่ละคนมารวมกัน (ชนัญญา กาญจนรังสีนนท์. 2564) สอดคล้องกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ ยังได้กล่าวถึง การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ว่าทุกภาคส่วน

ของสังคม มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษา และการมีภาคีเครือข่ายความร่วมมือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560) จากความสำคัญของเครือข่ายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เครือข่ายมีความสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษา สามารถแก้ปัญหาหลายอย่างได้และส่งเสริมให้การทำงานเกิดผลดีมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสร้างเครือข่ายเป็นการเปิดโอกาส ให้กับสมาชิกในองค์กรและองค์กรที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้แลกเปลี่ยนเพื่อกำหนดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีการรวมสถานศึกษาเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมมือและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ให้ดียิ่งขึ้น และมีมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ในการประชุมครั้งที่ 2/2551 วันที่ 15 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 มีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ จำนวน 12 เครือข่าย ซึ่งเป็นกลุ่มเครือข่ายทางการศึกษาที่ตั้งอยู่อำเภอแม่แจ่ม มีโรงเรียนในเครือข่ายจำนวน 9 โรงเรียน 2 สาขา จากการศึกษา พบว่า โรงเรียนประสบปัญหาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่เป็นไปตามวัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการทดสอบระดับชาติ 3 ปีซ้อนหลัง พ.ศ. 2562 – 2564 มีค่าเฉลี่ยลดลง มีการปรับเปลี่ยนบุคลากรบ่อยครั้ง เนื่องมาจากการย้ายออกจากพื้นที่ จึงส่งผลให้ครูผู้รับผิดชอบงานบริหารงานวิชาการทั้งหมดเป็นครูบรรจุใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ และ ไม่มีแนวทางในการดำเนินงานวิชาการ นำไปสู่คุณภาพของการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการที่ไม่เป็นระบบ ขาดความชัดเจนในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ การดำเนินงานของโรงเรียนทั้งหมดในกลุ่มเครือข่าย ยังเป็นการดำเนินงานที่ต่างคนต่างทำ ส่งผลให้การพัฒนากลุ่มเครือข่ายยังขาดความเป็นมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน

จากสภาพการดำเนินงานที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมุ่งศึกษาแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการ อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ การดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
2. เพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
3. เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มเครือข่ายจาก ประเมธี วิมลศิริ (2560); นฤมล ฤทธิแสง (2562); กริช ธีรางศุ, และ อำนาจ ชนวงค์ (2563) สรุปได้ว่า กลุ่มสถานศึกษา องค์กร สถาบัน หรือหน่วยงาน ที่มีเป้าหมายและบริบทการดำเนินงานร่วมกันและประสานสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันด้วยความสมัครใจ ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการทำกิจกรรมร่วมกัน แลกเปลี่ยนข่าวสารกัน ร่วมมือกันสร้างเป้าหมายและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ทบทวนแนวคิดการบริหารงานวิชาการจาก กุลธร ดอนแก้ว (2562); ทศนีย์ ใจดี (2560); หวานใจ เวียงยิ่ง (2564) สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้น ซึ่งส่งผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานได้ตามเจตนารมณ์ของการศึกษาให้มากที่สุด ดังนั้นงานวิชาการจึงเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาระดับคุณภาพของสถานศึกษา
3. ทบทวนแนวคิดการบริหารด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง PDCA เดมมิ่ง (Deming. 2004) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดย

หลักการที่เรียกว่าวงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจร Deming ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ตามแผน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ การกำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนนั้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือการทดสอบเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

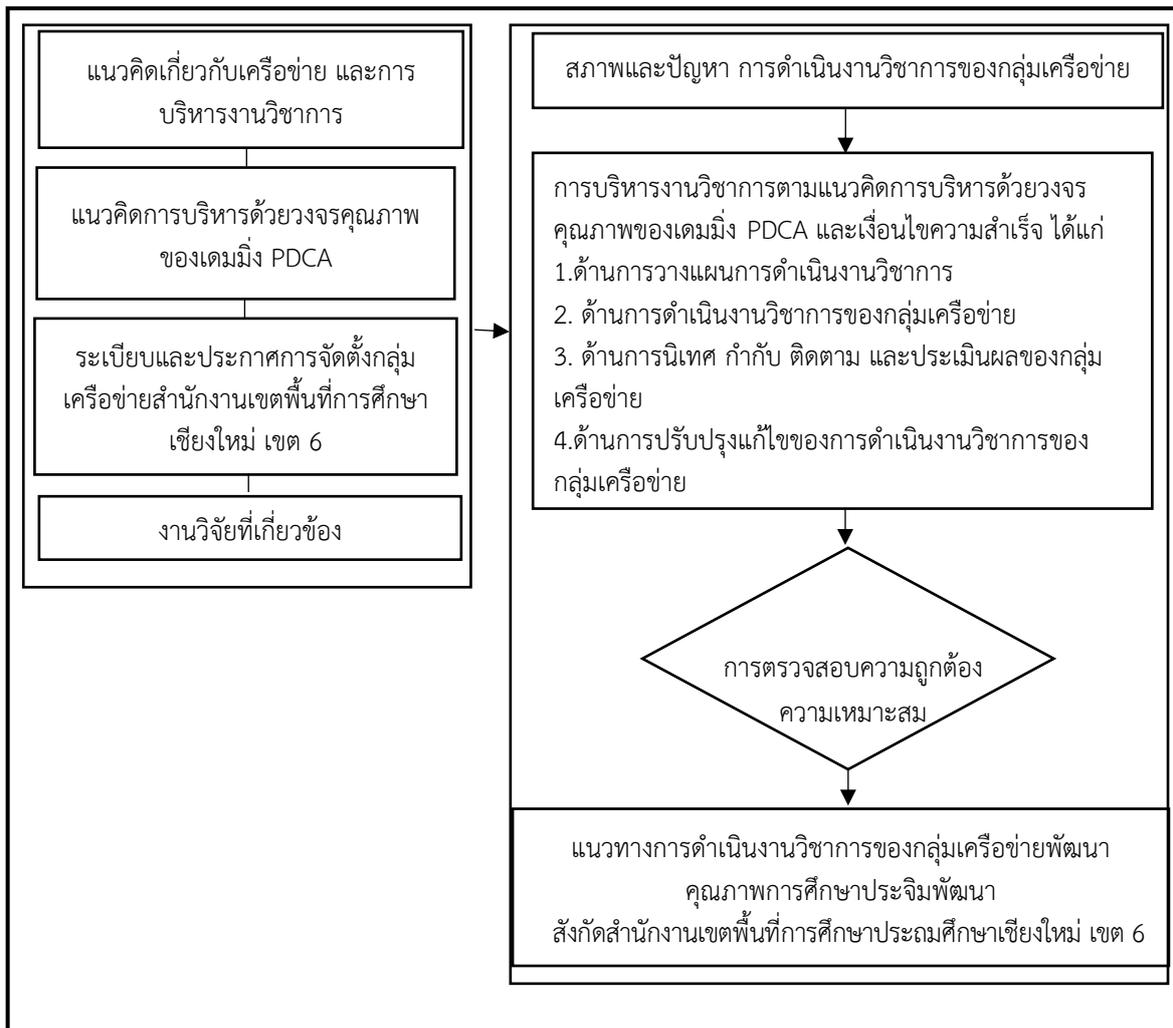
Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วน้อย

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่า บรรลุผลตามแผนงาน

Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนให้ทำซ้ำ วงจร โดยใช้การเรียนรู้ จากการกระทำ ในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

นอกจากนี้ยังศึกษางานวิจัยของ ยุทธนา เกื้อกุล (2560); ทิพย์สุดา สมณา (2560); เทิดศักดิ์ ยะยอง (2562); ชลธิชา เพชรานรากร, วรกฤต เกื้อนช่าง, และสุพรด บุญอ่อน (2563) สรุปได้ว่า วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) เกิดขึ้นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart จนกระทั่งทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่ โดย Edwards W. Deming นักบริหารส่วนใหญ่ได้เรียกวงจรนี้ว่า “วงจร Deming” โดยวงจร Deming เป็นวงจรการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย โดยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการดำเนินการให้เหมาะสม ซึ่งมีหลักแนวคิดคือ หากการดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพให้มีการดำเนินการตามวงจรคุณภาพซ้ำ เพื่อให้การดำเนินงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยในครั้งนี้อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัยที่ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นการดำเนินงานวิชาการ โดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ การดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 9 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 22 คน และ ศึกษานิเทศก์ประจำเครือข่าย จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 33 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เป็นแบบเลือกตอบ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เป็นแบบเลือกตอบ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามระเบียบการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย กำหนดนิยามของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา โดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ร่างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการ โดยนำตัวแปรที่ศึกษามาวิเคราะห์ กำหนดเป็นข้อคำถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาข้อคำถามว่ามีความเป็นปรนัยหรือความชัดเจนทางภาษา แล้วแก้ไขตามจากนั้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อของครอนบาค (Alpha Coefficient) (เกียรติสุตา ศรีสุข. 2552) เท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารที่เป็นประธานกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนาและกลุ่มเครือข่ายใกล้เคียง จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ กำกับ ติดตาม จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มเครือข่าย จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยประเด็นการสัมภาษณ์ เป็นผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์ในแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาจากการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ตลอดจนพิจารณาถึงความเหมาะสมทั่วไปของประเด็นในการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลจำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ที่ดูแลด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และการใช้ภาษาไทย จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ที่ดูแลด้านด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นประธานกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบงานบริหารงานวิชาการกลุ่มเครือข่าย จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย จำนวน 2 คน และรวมทั้งสิ้น 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบตรวจสอบคุณภาพ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 นำผลการจัดทำแนวทางในขั้นตอนที่ 2 มาสร้างเป็นแบบตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ของแบบตรวจสอบแนวทางโดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และสรุปรวม กำหนดให้แนวทางมีความถูกต้องและความเหมาะสม ต้องมีเกณฑ์ ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 ขึ้นไป และแปลผลนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลและอันดับที่ของสภาพการดำเนินงานวิชาการโดยรวม

สภาพการดำเนินงานวิชาการ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านการวางแผนการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	2.73	0.42	ปานกลาง	2
2. ด้านการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	2.63	0.20	ปานกลาง	3
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของกลุ่มเครือข่าย	2.77	0.21	ปานกลาง	1
4. ด้านการปรับปรุงแก้ไขของการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย	2.54	0.23	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	2.67	0.21	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของกลุ่มเครือข่าย (รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายตามด้วย ด้านการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย และด้านการปรับปรุงแก้ไขของการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 พบว่า 1) ด้านการวางแผน กลุ่มเครือข่ายควรมีการวางแผนการดำเนินงานวิชาการระดับเครือข่ายให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และ สถานศึกษาควรวางแผนการดำเนินงานวิชาการให้ครอบคลุมระเบียบการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย 2) ด้านการดำเนินงาน กลุ่มเครือข่ายควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานวิชาการที่ชัดเจนตามระเบียบการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย กำหนดให้ผู้บริหาร และคณะครู มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิชาการระดับกลุ่มเครือข่ายที่ชัดเจน 3) ด้านการนิเทศ กำกับติดตาม ควรมีการกำหนดเครื่องมือที่ชัดเจน จากผู้ที่มีความชำนาญในการจัดทำโครงการประเมิน เช่น หน่วยงานจากมหาวิทยาลัย เป็นต้น โดยสอดคล้องกับจุดประสงค์การดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาในเครือข่าย และ 4) ด้านการปรับปรุงแก้ไข กลุ่มเครือข่ายควรมีการประชุมจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข การดำเนินงานวิชาการ ทุกปีเพื่อส่งเสริม และพัฒนาการดำเนินงานวิชาการในระยะยาว

2. ผลการจัดทำแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา พบว่า

2.1 ด้านการวางแผนการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา ศิษยานิเทศก์ และกลุ่มเครือข่ายแต่งตั้งคณะกรรมการในการวางแผน กำหนดเป้าหมายการดำเนิน ศึกษาสภาพวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันวางแผน เพื่อสร้างแนวทางในการปฏิบัติ ตามรูปแบบวงจรคุณภาพ PDCA ออกแบบการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ให้มีความเหมาะสมกับบริบทเชิงพื้นที่โดยนาระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2551 โดยยึดการทำงานแบบมีส่วนร่วมทุกฝ่าย

2.2 ด้านการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายประธานกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ในเครือข่าย จัดประชุมเพื่อซักซ้อมความเข้าใจในการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติดำเนินงานวิชาการอย่างเป็นทางการโดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความถนัด และมีความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี

ดี ร่วมกันดำเนินงานวิชาการ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยยึดบริบทเชิงพื้นที่เป็นฐาน ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาต้องให้การสนับสนุน ดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิชาการ

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายทุกคนต้องร่วมกันประชุมจัดทำคำสั่ง ปฏิทิน การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลภายใต้กรอบระเบียบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2551 ตามอำนาจหน้าที่การบริหารงานวิชาการโดยคัดเลือกครูวิชาการ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความสามารถด้าน งานวิชาการเป็นคณะทำงาน ร่วมวางแผนออกแบบเครื่องมือการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล ตามกระบวนการบริหารด้วย วงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) โดยคำนึงถึงกรอบการดำเนินงานวิชาการและบริบทเชิงพื้นที่เป็นฐาน ดำเนินการออกนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่าย ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เพื่อให้ได้มาซึ่ง ผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิชาการที่ได้กำหนดไว้ และจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจในการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผล ด้านงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายเมื่อเสร็จสิ้นการนิเทศกำกับ ติดตามต้องดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศเพื่อเป็น ข้อมูลย้อนกลับในการส่งเสริม และพัฒนาอย่างต่อเนื่องอย่างยั่งยืน

2.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขของการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่าย จัดการประชุมแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมวิเคราะห์ สะท้อนผลการดำเนินงาน และร่วมกันพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานที่เป็นไปตาม เป้าหมาย สำหรับการดำเนินงานใดที่ยังไม่ถึงเป้าหมาย ต้องร่วมกันหาทางแก้ไข โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ร่วมกันนำ ผลการดำเนินงานวิชาการทุกชั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ต้อง รายงานสรุปผลการดำเนินงานวิชาการทั้งปี โดยให้ศึกษานิเทศก์ประจำเครือข่าย ครูวิชาการ ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทราบและเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวิชาการของกลุ่ม เครือข่ายผ่านหลากหลายช่องทาง เพื่อให้การดำเนินงาน วิชาการของกลุ่มเครือข่าย จัดทำรายงานผลการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย โดยการนำข้อมูลการดำเนินงานย้อนหลังมา วิเคราะห์ อันจะนำไปสู่ภาพความสำเร็จ ของการดำเนินงานในระยะยาว

3. การตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของ (ร่าง) แนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยใช้การสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ที่ได้ยกร่างแนวทางมี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิธีการดำเนินงานวิชาการตามกระบวนการวงจรคุณภาพ PDCA 2) เงื่อนไขความสำเร็จ พบว่า มีความถูกต้อง และความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียง ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของกลุ่มเครือข่าย รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ตามด้วย ด้านการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย และด้าน การปรับปรุงแก้ไขของการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกลุ่มเครือข่ายมีการแต่งตั้งคณะทำงานที่ ชัดเจน แต่เครื่องมือการนิเทศ กำกับ ติดตาม ยังไม่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่าย อยู่ ในพื้นที่ทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูงการติดต่อสื่อสารกันค่อนข้างจะลำบาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุศลร ดอนแก้ว (2562) ได้ ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 สภาพปัญหา การบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลจากแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมมีสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อโดยเรียงลำดับข้อบ่งชี้งานวิชาการที่มีระดับสภาพปัญหามากที่สุด ลำดับที่ 1 - 6 มีดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ด้านการนิเทศการศึกษา 4) ด้าน พัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และ 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยภายในองค์กร ซึ่งเป็นจุดอ่อนของโรงเรียน อาจเป็นเพราะโรงเรียนบนพื้นที่สูง ยังไม่มีแนวทาง

ในการบริหารงานวิชาการ และเครื่องมือการนิเทศ ที่ชัดเจนทำให้ครูยังไม่ทราบถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของงานวิชาการ ส่งผลให้คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณลภา โดแดง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีผลต่อการทดสอบ (O - NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า การนิเทศกำกับติดตาม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ต้องกำหนดแผนการนิเทศที่ชัดเจนชี้แจงให้บุคลากรในสังกัดทราบ แต่งตั้งบุคลากรนิเทศและส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศงานวิชาการ โดยสร้างเครื่องมือการนิเทศแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย

2. การจัดทำแนวทางการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจิมพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผนการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในกรอบการดำเนินงานวิชาการตามระเบียบ ร่วมกับ ครูวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนได้ในการจัดการศึกษาในกลุ่มเครือข่ายเข้ามาส่วนร่วม กำหนดบทบาทแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานวิชาการ กำหนดผู้รับผิดชอบ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอก (SWOT) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาร่วมกันวางแผน เพื่อสร้างแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยในการวางแผนยึดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนภา ศิริรัตน์, และวรชัย วิภูอุปโคตร (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้และความเข้าใจการบริหารวิชาการ จะต้องวางนโยบาย และวางแผนการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน จัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา และจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พร้อมทั้งให้มีจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการต้องดำเนินการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานระดับเครือข่ายอย่างรอบคอบ รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนต้องบูรณาการจุดแข็งของสถานศึกษา และพัฒนาจุดอ่อนวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงกับการดำเนินงาน

2.2 ด้านการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายเครือข่ายต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารการดำเนินงานวิชาการของเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านวิชาการให้มีคุณภาพ กำหนดตัวบุคคลในการดำเนินงานที่ชัดเจน และดำเนินงานวิชาการตามปฏิทินการดำเนินงานขับเคลื่อนการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายทุกขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยรัตน์ ป้องแสนสี (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ พบว่า องค์ประกอบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนอนุบาลนครสวรรค์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย การประสานงานเครือข่าย ขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ การปฏิบัติงานและการประเมินผล ดังนั้น ผู้บริหารและครู ต้องมีความรู้ความเข้าใจ และมีภาวะผู้นำ มีความตระหนักในความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้การบริหารเครือข่าย จึงมีความจำเป็นในการจัดวางโครงสร้างการบริหารเครือข่ายที่เหมาะสม การกำหนดสมาชิกเครือข่าย คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย ที่เหมาะสมที่จะร่วมมือในการบริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีเป้าหมาย โดยมีคุณภาพของนักเรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของความสำเร็จ ตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นของโครงการด้วยระบบการประกันคุณภาพของโรงเรียน การประสานงานเครือข่ายเชื่อมโยง ระหว่างกลุ่มเครือข่าย คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ทำงานประสานกัน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปฏิบัติงานตามขอบข่ายและภารกิจความร่วมมือ

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของกลุ่มเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายทุกคนต้องร่วมกันประชุมจัดทำคำสั่ง ปฏิทิน การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลออกแบบเครื่องมือนิเทศให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ลงพื้นที่การนิเทศจริงเพื่อเข้าใจบริบทการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานตามข้อเท็จจริง ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เครือข่ายต้องจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการส่งเสริม และพัฒนาอย่างต่อเนื่องการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานตามกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) เพื่อพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เกศรา ตุ่มคำ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะบุ อำเภอสระเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามกระบวนการ PDCA พบว่า

การบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่ชะบุ อำเภอสระเมิง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เกิดจากการดำเนินงานที่ชัดเจน ตามกระบวนการ PDCA คือ ขั้นการวางแผน (Plan) การกำหนดเป้าหมายการนิเทศควรมีการจัดลำดับตามความสำคัญของการนิเทศ การกำหนดแนวทางการนิเทศ กำหนดระยะเวลา งบประมาณ จัดทำเครื่องมือการนิเทศ ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Do) การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ควรมีการสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอในการนิเทศ การศึกษาขั้นการตรวจสอบ (Check) การกำหนดกรอบการนิเทศควรมีการเก็บข้อมูลระหว่างนิเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป ขั้นการปรับปรุงแก้ไข (Act) ควรปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานตามผลการนิเทศ และการวางแผนการนิเทศต่อไป การปรับปรุงเครื่องมือนิเทศ และการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขของการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่าย ร่วมกับ ครูวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาร่วมวิเคราะห์สะท้อนผลการดำเนินงานวิชาการโดยยึดการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ร่วมกันพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายสำหรับการดำเนินงานใดที่ยังไม่ถึงเป้าหมายต้องร่วมกันหาทางแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายเกิดความยั่งยืน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ในการดำเนินงานสู่ภาพความสำเร็จของการดำเนินงานในระยะยาว สอดคล้องงานวิจัยของ อรอนงค์ แจ่มจรัส, และชัชอนันต์ มั่นคง(2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ให้ความสำคัญ กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาในการร่วมกันในเรื่องการตัดสินใจ การวางแผน การตั้งเป้าหมาย การดำเนินงาน และการประเมินผล สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ได้บังคับบัญชาได้มีการกำหนดเครื่องมือวัดผลในการประเมินผล การตั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังในการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน มีการติดตาม วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และกำกับ ติดตามในการประเมินผลในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ มีการสรุปผลการดำเนินงานและประเมินผลจากการดำเนินโครงการ และทุกกิจกรรม เพื่อนำผลนั้นไปปรับปรุง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน สามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาได้ โดยการที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงานตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดไว้ และให้เกิดผลลัพธ์ในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการวางแผนการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด ต้องนำระเบียบการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย ตามอำนาจหน้าที่การบริหารงานวิชาการในการกำหนดกลุ่มเครือข่ายมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิชาการของเครือข่าย โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย

1.2 ด้านการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่าย กลุ่มเครือข่ายต้องมีดำเนินงานด้านงานวิชาการเป็นกระบวนการที่ถูกต้อง ร่วมกันพัฒนาวัฒนธรรมทางการศึกษาและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานวิชาการโดยภาพรวมของเครือข่ายเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการในระยะยาว

1.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลของกลุ่มเครือข่าย คณะกรรมการบริหารวิชาการของเครือข่าย ต้องร่วมกับ ศึกษานิเทศก์ ในการออกแบบเครื่องมือการนิเทศที่มีการตรวจสอบผล ประเมินผลการดำเนินงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม และมีการรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

1.4 ด้านการปรับปรุงแก้ไขของการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายกลุ่มเครือข่ายต้องแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานวิชาการ นำผลการดำเนินงานผลการนิเทศ ร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานในระยะยาวของกลุ่มเครือข่าย อีกทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตลอดทั้งปีการศึกษาประชาสัมพันธ์การพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางที่หลากหลายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบของการรวมกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความยั่งยืน
- 2.2 ควรมีการสร้างคู่มือการดำเนินงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6
- 2.3 ควรมีการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กรีช ธีราภรณ์, และอำนาจ ชนะวงศ์. (2563). **แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กุลธร ดอนแก้ว. (2562). **การบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เกศรา ตุ่มคำ. (2562). **การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะบุ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามกระบวนการ PDCA**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัย**. เชียงใหม่: ครองช่างพรินต์.
- ชนิษฐา กาญจนรังษิณท์. (2564). **การสร้างเครือข่าย**. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2565, จาก <https://www.researchgate.net/publication>.
- ชลธิชา เพชรานรากร, วรกฤต เกื้อนข้าง, และสุพรต บุญอ่อน. (2563). **การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) โดยใช้วงจรคุณภาพตามแนวพระพุทธศาสนา**. *Journal of Graduate Review Nakhon Sawan Buddhist College*. 8(2): 271-284.
- ทัศนีย์ ใจดี. (2560). **สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิพย์สุดา สมนา. (2560). **แนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เทิดศักดิ์ ยะยอง. (2562). **การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านดอยคำ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นฤมล ฤทธิแสง. (2562). **การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชนภา ศิริรัตน์, และณัฐธัมพ์ อ่อนตาม. (2563). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่ม เครือข่ายสถานศึกษาเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**. *APHEIT JOURNAL*. 26(1): 22-28.
- ปรเมธี วิมลศิริ. (2560). **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อนาคตประเทศไทย เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน**. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2565, จาก <http://www.plan.vru.ac.th/wp-content>.
- ปิยรัตน์ ป้องแสนสี. (2564). **รูปแบบการบริหารเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาล นครสวรรค์**. *Education journal Faculty of Education Nakhon Sawan Rajabhat University*. 4(2): 77-88.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). **การพัฒนาารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (อิสลามศึกษา). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- วรรณละภา โตแดง. (2565). การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีผลต่อการทดสอบ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา). มหาวิทยาลัยสยาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- หวานใจ เวียงยิ่ง. (2564). กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรอนงค์ แจ่มจรัส, และชัยอนันต์ มั่นคง. (2565). แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. วารสารวิจัยวิชาการ. 5(3): 205-214.